

تبعو خلق پوچھکری



دانشمن دثوانه ژادول پادشاه

شجاك خلق نه شریاتی

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

دانشمەن دىئوانى ۋە ئادىل پادىشاھ

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى»
تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

维吾尔民间故事. 8/《维吾尔民间文学大典》编委会编. — 乌鲁木齐: 新疆人民出版社, 2006. 2(2007. 3重印)
(维吾尔民间文学大典)
ISBN 978 - 7 - 228 - 09857-6

I. 维... II. 维... III. 维吾尔族 - 民间故事 - 作品集
— 中国 - 维吾尔语 (中国少数民族语言)
IV. I277.3

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2006)第010439号

策 划: 阿布都热合满·艾白
艾合买提·伊明
责任编辑: 艾合买提·伊明
责任校对: 阿布勒孜·阿巴斯 等

维吾尔民间故事 — 8 (维吾尔文)

《维吾尔民间文学大典》编委会 编

新疆人民出版社出版
(乌鲁木齐解放南路 348 号 邮编: 830001)
新疆新华书店发行
新疆新华印刷二厂印刷
880×1230 毫米 32 开本 11.375 印张 2 插页
2006 年 2 月第 1 版 2007 年 3 月第 2 次印刷
印数: 4,001-7,000

ISBN 978-7-228-09857-6 定价: 17.00 元

پىلانلىغۇچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي
ئەخمەت ئىمىن

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل كوررېكتورى: ئابلىز ئابباس قاتارلىقلار

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى
دانىشمەن دىۋانە ۋە ئادىل پادىشاھ
«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى» تەھرىر ھەيئىتى
نەشرگە تەييارلىغان

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348-نۆ)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا 2 - باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 1230 × 880 مىللىمېتىر، 32/1
باسما تاۋىقى: 11.375 قىستۇرما ۋارىقى: 2
2006 - يىلى 2 - ئاي 1 - نەشرى
2007 - يىلى 3 - ئاي 2 - بېسىلىشى
تىراژى: 4,001-7,000
ISBN 978-7-228-09857-6
باھاسى: 17.00 يۈەن

خەج ۋە خەجىرە

پىلانلىغۇچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي، ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن

تۈرۈمچى
2006-يىلى



مۇنداقچە

- 1..... ئۈچ دوست
- 4..... ئەقىللىق كەنجى قىز
- 9..... ۋاپادار ئەر - خوتۇن
- 27..... شەيتاننىڭ تىجارىتى
- 30..... پادىشاھنىڭ سالىمى
- 32..... ئىشچان قىز
- 42..... ئېرىڭ بولغان پىرىڭ بولۇر
- 49..... ئالىيېشىل تۇخۇم
- 57..... كىشىنىڭ ھەقىقى
- 62..... گىلەمچى يىگىت
- 70..... پادىشاھنىڭ ئەندىشىسى
- 72..... قارا نىيەت ئايال
- 74..... قازىنىڭ تەدبىرى
- 76..... ئەر ئاسمىنىڭ سوۋغىتى
- 79..... مەككەر خوتۇننىڭ ئاقىۋىتى
- 91..... كۆڭلەك
- 93..... ۋاپاسىز ئوغۇللار
- 106..... ھەركىم قىلسا ئۆزىگە
- 111..... ھۈنەر
- 118..... دېھقان ۋە ئۇنىڭ خوتۇنى
- 121..... ئاكا - ئۇكا
- 128..... سىلىقلىقىدىن ئىللىقلىقى ياخشى



134.....	ئادىل ھەم دادىل ۋەزىر
138.....	ھەسرەت
145.....	نىيىتى يامان ئەجلىدىن بۇرۇن ئۆلەر
147.....	تۇغقانلىق رىشتى
154.....	تۆت تال بۇغداي
156.....	ئۈچ شەرت
160.....	تاش قازى
164.....	ئالتۇن قول
168.....	بەختىنى تاپقان بالىلار
173.....	ئىسمىدىكى ھېكمەتلەر
176.....	مېيىپ بالا
178.....	بايزىرەك
182.....	ئانا - بالا
186.....	غەم دېگەن شۇنداق بولسا
192.....	يالتايغاق بوۋاي
195.....	كۆڭۈل
199.....	ئاچچىق ساۋاق
203.....	پادىشاھ بىلەن باققال
206.....	سەۋەبىنى تېپىپتۇ
209.....	ئامەت ۋە ئاپەت
216.....	ئىبرەت
217.....	ئۈجمە سايىسى
229.....	ئەپچىلەم

234.....	ئۈچ مىڭ تىللىق ئۈچ سۆز
240.....	ئەقىللىق بالا
249.....	دانىشمەن قىز
253.....	ئەقىل سىناش
258.....	تەدبىرلىك قىز
264.....	ئاياز بوۋاي
273.....	پاراسەتلىك قىز
281.....	قەلەندەرنىڭ پادىشاھ بولۇشى
284.....	زېرەك بىلەن زېرىككەك
291.....	پەملىك رەسىم
294.....	دانىشمەن دىۋانە ۋە ئادىل پادىشاھ
300.....	ئۈچ ۋەسىيەت
304.....	ئانار
306.....	ئالتۇنچى بوۋاي
310.....	چىچەن كېلىن
314.....	ئۈچ ئالتۇن قورچاق
316.....	باي بىلەن مەسۇم تاز
322.....	دانىشمەن ئانا
330.....	چىچەن تاز
341.....	ئىككى ئوغرى
348.....	ئەقىللىق قىز
353.....	كۆڭۈلدىكىدەك كېلىن
356.....	تەدبىرلىك باغۋەن

ئۈچ دوست

بۇرۇنقى زاماندا ئۇزۇن قول، يوغان باش ۋە ئۆتكۈر كۆز، دەپ ئاتىلىدىغان ئۈچ كىشى ئۆتكەنكەن. بۇلار دوست بوپتۇ. كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئۆتكۈر كۆز بىر تاغنىڭ ئۈستىگە چىقىپ قارىسا، يىراق بىر يەردە بىر توپ يىلقا ئوتلاۋاتقۇدەك. بۇلارنى كۆرۈپ ئۇنىڭ كۆزى قىزىرىپتۇ - دە، شۇئان:

— ۋاي - ۋاي، نېمىدىگەن كۆپ يىلقا بۇ! دوستلىرىم، چاققان مەيەرگە كېلىڭلار! — دەپ ۋارقىراپتۇ. بۇنى ئاڭلاپ يوغان باش بىلەن ئۇزۇن قول يۈگۈرۈشۈپ كېلىپ:

— ئامال قىلىپ ئاشۇ يىلقلارنى ئەكېلەيلى، — دەپ مەسلىھەت ساپتۇ. ئۇلار ئىشقا كىرىشىپتۇ. ئۆتكۈر كۆز «ئۇ- ياققا، بۇ ياققا» دەپ ئىشارەت قىپتۇ. ئۇزۇن قول قولىنى بىر سوزۇپلا ئىككى كۈنلۈك يىراقلىقتىكى يىلقلارنىڭ بىرىنىمۇ قويماي تۇتۇپ كەپتۇ. بۇ يىلقلارنىڭ ھەممىسى ياش ئارغىد- ماقلار ئىكەن. ئۇنى كۆرۈپ ئۈچ دوستنىڭ كۆزلىرى قىزد- رىپتۇ - دە: «ئەمگەكنى مەن قىلدىم، ئۇلارنى مەن تۇتتۇم»

دەپ، ئۆزئارا تالىشىپ قاپتۇ. مۇشۇنداق جېدەللىشىۋاتقاندا، يىراقتىن چاڭ كۆتۈرۈلۈپ بىر توپ ئاتلىق لەشكەرلەر كېلىپ قاپتۇ. بۇ ئۈچ دوست ئۇلارنى كۆرۈپ ساراسىمىگە چۈشۈپتۇ، يىلقا تۈگۈل جانلىرىنى ساقلاپ قېلىشمۇ تەس بوپتۇ. بۇ

چاغدا ئەقىللىق يوغان باش بېشىدىكى تۇمىقى بىلەن نەچچە يۈز يىلقىنى باسۇرۇپ، يوشۇرۇپ قويۇپتۇ. يېتىپ كەلگەن لەشكەرلەر قىلىچلىرىنى يالىڭاچلاپ ھەيۋە قىلىپ:

— پادىشاھنىڭ يىلقىلىرىنى قاراقچىلار بۇلاپ كېتىپتۇ. سىلەر ئۇلارنى كۆردۈڭلارمۇ؟ دەل مۇشۇ تەرەپكە قېچىپتە. كەن! — دەپ ۋارقىراپتۇ. ئۈچ دوست ئۇلارغا تەزىم قىلىپ: — جانابلار، ئۇ قاراقچىلار تېخى ھېلىلا مۇشۇ تاغنىڭ كەينىگە ئۆتۈپ كەتتى! — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

لەشكەرلەر ئالدىراپ - سالدېراپ ھېلىقى تۇماقنىڭ ئەتراپىنى ئۈچ قېتىم ئايلىنىپتۇ، ئەمما ھېچ نەرسىنى تاپالماي قايتىپ كېتىپتۇ. شۇ ھامانلا ئۇزۇن قول بىلەن ئۆتكۈر كۆز تۇماقنىڭ ئاستىدىكى يىلقىلارنى تاللىشىشقا باشلاپتۇ، تىللىشىپتۇ. ئاخىر ئۇزۇن قول ئۆتكۈر كۆزنى ئېيىق تاپىندەك ئالىقانلىرى بىلەن راسا كاچاتلاشقا باشلاپتۇ. ئۆتكۈر كۆز ئۇزۇن قولغا تەڭ كېلەلمەي قېچىپتۇ. ئۇزۇن قول قوغلاپتۇ. ئۆتكۈر كۆز قېچىپ كېتىۋاتسا، ئالدىغا چوڭ بۇرۇن ئۇچراپ قاپتۇ. بۇنى كۆرۈپ ئۆتكۈر كۆزنىڭ يۈرىكى بىرئاز جايىغا چۈشۈپتۇ. ئۇ يوغان بۇرۇنغا يېلىنىپ - يالۋۇرۇشقا باشلاپتۇ: — دوستۇم يوغان بۇرۇن، مېنى قۇتقۇزۇۋالغىن! كەي-

نىمىدىن ئۇزۇن قول قوغلاپ كېلىۋاتىدۇ...

ئۇنىڭغا ئىچى ئاغرىپ، رەھىمى كەلگەن يوغان بۇرۇن:

— ماقۇل، ئۇنداقتا مەيەرگە كىرىۋال، — دەپ، ئۇنى بۇرۇننىڭ بىر تۆشۈكىگە كىرگۈزۈۋېتىپتۇ. دەل شۇ چاغدا بىر يوغان قارىغايىنى كۆتۈرگەن ئۇزۇن قولمۇ ھاسىراپ - ھۆمۈدەپ يېتىپ كەپتۇ - دە:

— قېنى ھېلىقى ئۆتكۈر كۆز؟ ئۇنى نەگە يوشۇرۇپ قوي-دۇڭ؟ — دەپ يوغان بۇرۇنغا ۋارقىراپتۇ. قورقۇپ كەتكەن

يوغان بۇرۇن:

— ۋاي تەقسىر، ئۇ بۇ غارغا كىرىپ كەتكەنىدى، —
دەپ، ئالدىراشچىلىقتا بۇرنىنىڭ يەنە بىر تۆشۈكىنى كۆرسىتىپتۇ. يوغان بۇرۇننىڭ ئىككى تۆشۈكىدىن كىرىپ، قاڭشاردا ئۇچرىشىپ قالغان ئۆتكۈر كۆز بىلەن ئۇزۇن قول دەھشەتلىك ئۇرۇشۇشقا باشلاپتۇ. ئۇنىڭ تەسىرىدىن بۇرنى ئاغرىپ، قىچىشىپ كەتكەن يوغان بۇرۇن بىر چۈشكۈرگەنكەن، ھېلىقى مۇشتلىشىۋاتقان ئىككىسى يەرگە «پوككىدە» چۈشۈپتۇ — دە، يوغان بىر تاشقا تېگىپ ئۆلۈپ قاپتۇ. ھەممە يىلقلار يوغان باشقىلا قاپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆمرىنىڭ ئاخىرىغىچە خۇشال — خۇرام، بەختلىك تۇرمۇش كەچۈرۈپتۇ.



ئەقىللىق كەنجى قىز

بۇرۇنقى زاماندا، غەرب تاماندا بىر باي ئۆتكەنكەن، ئۇ-
نىڭ بەش قىزى بار ئىكەن. كۈنلەر ئۆتۈپتۇ، ئايىلار ئۆتۈپتۇ،
يىللار ئۆتۈپتۇ، بۇ قىزلارمۇ چىرايلىق ئۆسۈپ بويىغا يېتىپ-
تۇ. شۇ يۇرتنىڭ خەلۋەت بىر يېزىسىدا ھەمرا ئىسىملىك
بىر يىگىت بولۇپ، قىزلارغا ئۇنىڭ كۆزى چۈشۈپتۇ، ئۇلار
ئىچىدىن بىر ئەقىللىق قىزنى تاللاپ، ئۇنىڭ بىلەن توي قىل-
مىشنى كۆڭلىگە پۈكۈپتۇ. ئۇ قايسى قىزنىڭ ئەقىللىق ئى-
كەنلىكىنى سىناپ بېقىش ھەققىدە كۆپ باش قاتۇرۇپتۇ ۋە
ئاخىر چارە تېپىپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر ئالتۇن ئۈزۈك
ئاپتۇ ۋە ئالتۇن ئۈزۈكنى كۆل بېشىدىكى سۆگەت شېخىغا
شولسى سۇغا چۈشۈپ تۇرىدىغان قىلىپ ئېلىپ قويۇپتۇ.

بىر كۈنى قىزلارنىڭ چوڭى كۆل بويىغا سۇغا چىقىپتۇ،
ئۇ سۇ ئالاي دەپ كۆلگە شۇنداق قارىغانىكەن، بىر ئالتۇن
ئۈزۈك ئۇنىڭ كۆزىگە چېلىقىپتۇ. ئۇ قىز خۇشال بولۇپ،
ئۈزۈكنى سۈزۈۋالاي دەپ، قولىنى سۇغا سالغانىكەن، سۇ بىر
داۋالغۇپلا ئالتۇن ئۈزۈك كۆزدىن غايىب بوپتۇ. سۇ جىم بول-
غاندىن كېيىن قارىسا، ئالتۇن ئۈزۈك يەنە كۆلدە پەيدا بوپتۇ.
ئۇ يەنە قولىنى سۇغا ساپتۇ، لېكىن ئالتۇن ئۈزۈك يەنە كۆز-
دىن غايىب بوپتۇ. بۇ قىز شۇنچە ھەپىلىشىپمۇ ئۈزۈكنى

ئاللاي، سۈيىنى ئېلىپ ھەسرەت بىلەن ئۆيىگە قايتىپتۇ.

ئەتىسى ئىككىنچى قىز سۇغا چىقىپتۇ. ئۇمۇ كۆل بويىدا -
غا كېلىپ شۇنداق قارىغۇدەك بولسا، كۆلدە بىر ئالتۇن ئۇ -
زۇك تۇرغۇدەك، ئۇمۇ قولىنى سالغانىكەن، سۇ بىر داۋالغۇپلا
ئالتۇن ئۇزۇك كۆزدىن غايىب بوپتۇ. سۇ جىم بولغاندا قاردا -
سا، ئۇزۇك يەنە سۇدا پەيدا بوپتۇ. ئۇ يەنە بىرھازاغىچە ئاۋارە
بوپتۇ، لېكىن ئۇزۇكنى تاپالماپتۇ.

يەنە بىر كۈن ئۆتۈپتۇ، سۇغا چىقىش نۆۋىتى ئۈچىنچى
قىزغا كەپتۇ. ئۇمۇ كۆل بويىغا كېلىپ شۇنداق قارىسا، كۆل -
دە بىر ئالتۇن ئۇزۇك تۇرۇپتۇ. ئۇمۇ ئاچىلىرىدەك سۇغا قول
سېلىپ، ئۇزۇكنى سۈزۈۋالماقچى بوپتۇ، لېكىن ئۇمۇ ئۇزۇك -
كە ئېرىشەلمەي سۈيىنى ئېلىپ قايتىپتۇ.

تۆتىنچى قىزمۇ ئۇزۇكنى ئالالماپتۇ. ئەمدى سۇغا چىقىش
نۆۋىتى كەنجى قىزغا كەپتۇ. ئۇ كۆل بويىغا كېلىپ قارىغۇ -
دەك بولسا، كۆلدە بىر ئالتۇن ئۇزۇك كۆزىگە چېلىقىپتۇ.
ئۇمۇ ئالتۇن ئۇزۇكنى ئېلىش ئۈچۈن قولىنى سۇغا سالغانى -
كەن، ئالتۇن ئۇزۇك يوق بولۇپ كېتىپتۇ. كەنجى قىز ئويلى -
نىپتۇ، سىنچىلاپ سۇغا قاراپ، ئۇزۇكنىڭ سۇدا ئەمەسلىكىگە
كۆزى يېتىپ، سۆگەتكە شۇنداق قارىغانىكەن، سۆگەت شېخىدا -
دىكى ئالتۇن ئۇزۇك ئۇنىڭ كۆزىگە چېلىقىپتۇ. كەنجى قىز
ئالتۇن ئۇزۇكنى ئاپتۇ - دە، خۇشال بولۇپ، قىن - قىنىغا
ياتماي سۈيىنى ئېلىپ ئۆيىگە راۋان بوپتۇ.

قىزنىڭ ئالتۇن ئۇزۇكنى ئەكەلگەنلىكى توغرىسىدىكى
خەۋەر چوڭ ئاچىسىنىڭ قولىغا يېتىپتۇ. شۇنىڭ بىلەن
ئاچىلىرى ئالتۇن ئۇزۇكنى سىڭلىسىدىن تارتىۋېلىشنى ئوي -
لىشىپتۇ، لېكىن ئۇلار ئۇزۇكنى تارتىۋالالمىغاندىن كېيىن
تولمۇ ھەسەتخورلۇق قىلىشىپ، ئاتا - ئانىسىغا: «كەنجى

سىڭلىمىز يامان يولغا مېڭىپ قاپتۇ، بىر گاداي بىلەن توي قىلماقچى بوپتۇ ۋە ئۇنىڭ بىر تال ئالتۇن ئۈزۈكىنى ئاپتۇ» دەپ، چېقىپتۇ. قىزنىڭ ئاتا - ئانىسى بۇ گەپلەرگە ئىشەنمىدى، قىزىغا ئاھانەت قىلىپ:

— ھەي يۈزى قېلىن، نېمىشقا بىر يالاڭ تۆش بىلەن توي قىلماقچى بولدۇڭ؟ باي باينىڭ قاياشى، كەمبەغەل كەمبەغەلنىڭ قاياشى. سەن بىزنىڭ يۈزىمىزنى چۈشۈرۈپسەن، يو- قال كۆزىمىزدىن! سەندەك قىزىمىز يوق، ماڭ، شۇ گاداي بىلەن نەگە بارساڭ بار! — دەپتۇ. كەنجى قىز ئازابلىنىپ:

— ھۆرمەتلىك دادا، ئانا، ماڭا ئىشىنىڭلار، مەن باش- قىلاردىن ئۈزۈك ئالدىم، بۇ ئۈزۈكنى كۆل بويىدىكى سۆ- گەتتىن ئالدىم، — دەپتۇ.

بىراق، قىزنىڭ ئاتا - ئانىسى بۇ گەپلەرگە ئىشەنمەي، ئۇنى ئۆيىدىن ھەيدەپ چىقىرىپتۇ.

بۇ بىچارە قىز ھەيدەپ چىقىرىلغاندىن كېيىن، ئۇنىڭ بارىدىغان يېرى يوق كۆز يېشى قىلغان پېتى بىر بېسىپ، ئىككى بېسىپ كۆل بويىغا كەپتۇ. كۆل بويىدا ئاپئاق ساقال- لىق بىر بوۋاي ئولتۇرغانىكەن. بۇ قىزنىڭ يىغلاپ تولىمۇ ھەسرەتلىنىۋاتقانلىقىنى كۆرگەن بوۋاي مۇلايىملىق بىلەن:

— نېمانچە قايغۇرىسىز، قىزچاق؟ — دەپ سوراپتۇ. قىز بوۋايغا كۆل بويىدىن ئالتۇن ئۈزۈك تېپىۋالغانلىقىنى، كېيىن ئاچىلىرىنىڭ قىلغان يامانلىقىنى، نەتىجىدە ئاتا - ئانىسىنىڭ ئۆيىدىن ھەيدەپ چىقارغانلىقىنى بىر - بىرلەپ سۆزلەپ بې- رىپتۇ. بوۋاي بۇنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا ھېسداشلىق قىلىپ:

— قايغۇرماڭ، قىزچاق، يۈرۈڭ، مەن بىلەن مېڭىڭ، ما- ڭا يېتىشەلسىڭىز، بىللە مېڭىڭ، يېتىشەلمىسىڭىز، ھاسام-

نىڭ ئىزىغا قاراپ ماڭىشىز بولىدۇ، — دەپتۇ ۋە ھاسىغا تايانغىنىچە مېڭىپتۇ. قىز بوۋاينىڭ ئارقىسىدىن ئەگىشىپ مېڭىپتۇ، لېكىن بىردەمدىن كېيىن بوۋاينىڭ يېتىشمەلمەي يىراقتا قاپتۇ. شۇنىڭ بىلەن قىز ھاسىنىڭ ئىزىغا قاراپ مېڭىپتۇ. چۆلدە يالغۇز قالغانلىقىدىن قورقۇپ يىغلاپتۇ. ئۇ يىغلىغان پېتى ھاسىنىڭ ئىزىنى بېسىپ ئالدىغا قاراپ مېڭىۋېرىپتۇ. بىر ھازا ماڭغاندىن كېيىن بىر مەھەللىگە كېلىپ قاپتۇ. بۇ مەھەللىدە چىرايلىق بىر ئۆي بولۇپ، ئىشىك ئالدىدا بىر كىشى تۇرغانىكەن. قىز ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ:

— ھاسىغا تايىنىپ ئۆتكەن بوۋاينى كۆردىڭىزمۇ؟ — دەپ سورايتۇ. قىزنىڭ سۆزى تۈگە - تۈگىمەيلا ئۆيدىن چىرايلىق بىر يىگىت چىقىپتۇ. قىز سىنچىلاپ قارىسا، بۇ يىگىت ھېلىقى ھاسىغا تايانغان بوۋاينىڭ بەكمۇ ئوخشاپ كېتىپتۇ. يىگىت



تولمۇ قىزغىنلىق بىلەن:

— قىزچاق، كېلىڭ، ئۆيگە كىرىڭ! — دەپتۇ.

قىز بۇ يىگىتنىڭ تولمۇ قىزغىن، سىلىق مۇئامىلىسىدە.

نى كۆرۈپ، ئۆيگە كىرىپتۇ. يىگىت قىزغا:

— قايغۇرماڭ، مانا بۇ ھەم سىزنىڭ ئۆيىڭىز، ھەم مې-

نىڭ ئۆيۈم بولىدۇ، — دەپتۇ. قىز بۇ گەپنى ئاڭلاپ تولمۇ

ھەيران بولۇپ:

— قانداقسىگە مېنىڭ ھەم سىزنىڭ ئۆيىڭىز بولىدۇ؟ —

دەپتۇ. يىگىت قىزنىڭ دەرگۇماندا بولۇۋاتقانلىقىنى ھېس قىد-

لىپ، ئۆتكەن ئىشلارنى بىرقۇر سۆزلەپ بېرىپتۇ:

— ئىسىم ھەمرا. سىلەرنىڭ بەش ئاچا - سىڭلىنىڭ

ئىچىدىن ئەقىللىق بىر قىزنى ئۆزۈمگە لايىق تاللىماقچىدىم.

قايسىڭلارنىڭ ئەڭ ئەقىللىق ئىكەنلىكىڭلارنى سىناش ئۈچۈن

ئالتۇن ئۈزۈكنى كۆل بويىدىكى سۆگەت شېخىغا ئېلىپ قو-

يۇپ، بىر دالدىدا مۆكۈپ تۇرغانىدىم. ئالتۇن ئۈزۈكنى ئاخىر

سىز ئالغاندىن كېيىن، بوۋايدەك ياسىنىپ، كۆل بويىدا يۈز

كۆرۈشۈش ئۈچۈن سىزنى كۈتۈپ ئولتۇرغانىدىم. سىز ئۆيدىن

ھەيدەپ چىقىرىلغاندىن كېيىن، مەن سىزنى ئۆز ئۆيۈمگە

باشلاپ كەلدىم. قىزچاق، مەن ئويلاپ يۈرگەن چىرايلىق، ئە-

قىللىق قىز سىز بولىسىز.

قىز ھەمرانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ھەم خۇشال بوپتۇ، ھەم

ئىزا تارتىپ يەرگە قاراپتۇ. كەنجى قىز يىگىتنىڭ تولمۇ

سەمىمىي - سادىق ئىكەنلىكىگە كۆزى يېتىپ، ھەمرا بىلەن

توي قىلىشقا ماقۇل بوپتۇ. ئۇلار خۇشال - خۇرام توي قىد-

لىپ، بىر - بىرىگە سادىق بولۇپ بەختلىك تۇرمۇش كەچۈرۈپتۇ.